

Ilmiy rahbar

Mamatov Xurshid Abdirafievich

Bakalavr: Saparbaev Quwanishbay Elburus uli

Bakalavr : Xojametova Dilfuza Berdibek qızı

Bakalavr : Jaňabaev Timur Baxadır uli

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va

biotexnologiyalar universiteti Nukus filiali

Annotatsiya. Bu maqolada amalyot davomida tajriba guruhidagi sigirlarning iste'mol qilgan ozuqasini sut mahsuloti bilan qoplash xususiyatlari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: Zootexniya, laktatsiya, sut ishlab chiqarish, sut oqsili.

Zootexniya amaliyotida, ayniqsa hayvonlarning turi, zoti, yoshi, mahsuldorlik yo'nalishidan qat'iy nazar biron bir ko'rsatkichini maxsus tadqiqotlarda taqqoslab, tahlil qilib o'rganishda yoki hayvonlarni biron-bir ko'rsatkichi bilan baholashda birinchi navbatda e'tiborga olinadigan masala – bu hayvonlarni iste'mol qilgan ozuqasini mahsulot birligi bilan qoplash xususiyatidir. Qoramollar iste'mol qilgan ozuqasini asosan sut va tirik vazn bilan qoplaydi.

Shuning uchun ham biz maqolamizga sigirlar iste'mol qilgan jami ozuqasini guruhlar kesimida aniqladik va quyidagi 1-jadvalda keltirdik.

1-jadval

Tajriba guruhidagi sigirlarning iste'mol qilgan ozuqasini sut bilan qoplash xususiyatlari (n=5)

Ko'rsatkichlar	Guruhlar	
	I	II

Tajriba davomida sarflangan ozuqa birligi, kg	5131,5	4948,1
Laktatsiya davomida olingan sut miqdori, kg	4965,5	4490,0
4 % li sut miqdori	4729,6	4288,0
1 kg tabiiy yog'likdagi sut ishlab chiqarish uchun sarflangan ozuqa birligi, kg	1,03	1,10
1 kg 4 % li sut ishlab chiqarish uchun sarflangan oziqa birligi, kg	1,08	1,15
Har 100 kg ozuqa birligi hisobiga ishlab chiqarilgan		
Tabiiy yog'lilikdagi sut, kg	96,8	90,7
4 % li sut miqdori, kg	92,2	86,7
Sut yog'i, kg	3,69	3,47
Sut oqsili, kg	3,25	3,07

1-jadval ko'rsatkichlaridan shunday xulosa qilish mumkinki, hayvonlar uchun berilgan ozuqalar o'zining turi, yetishtirilgan sharoiti va to'yimlilik bilan farq qilmagan bo'lsada, jami va ma'lum bir mahsulot birligiga iste'mol qilgan ozuqalar miqdori va ularning to'yimlilik bir xil bo'lmagan, buning sababi hayvonlar o'zining kelib chiqishi, konstitutsiya tipi, organizmini fiziologik holati va eng asosiysi sut mahsuldorligi bilan farq qilishgan.

Iste'mol qilingan ozuqa miqdori va laktatsiya davrida olingan sut miqdori bo'yicha guruhlararo farq ishning oldingi boblarida muhokama qilingan.

Xulosa

1 kilogramm tabiiy yog'likdagi sut ishlab chiqarish uchun tajriba guruhidagi sigirlar deyarli bir miqdorda oziqa birligi sarflashgan va u guruhlarda tegishlicha: 1,03; 1,10 oziqa birligiga teng bo'lgan farq 0,07 kg ozuqa birligini tashkil qilgan. 1 kilogramm 4 % li sut ishlab chiqarish uchun sarflangan ozuqa birligi guruhlarda shunga mos holda 1,08 va 1,15 ozuqa birligini tashkil qilgan. Har 100 kilogramm oziqa birligiga ishlab chiqarilgan tabiiy yog'likdagi sut miqdori ham guruhlarda shunga mos ravishda 96,8 va 90,7 kilogrammga teng bo'lgan. Har 100 kilogramm ozuqa birligiga ishlab chiqarilgan 4 % li sut miqdori, sut yog'i, sut oqsili ko'rsatkichlari ham deyarli bir xil bo'lib guruhlarda shunga

mutanosib ravishda: 92,2 va 86,7; 3,69 va 3,47; 3,25 va 3,07 kg ni tashkil qilgan. Sut oqsili ko'rsatkichi bo'yicha I tajriba guruhidagi sigirlar o'z tengqurlari II tajriba guruhidagi sigirlardan 0,18 kg yoki 5,5 foiz ustivorlikka erishgan.

Shunday qilib ishlab chiqarilgan sut mahsulotini, iste'mol qilingan ozuqa birligi bilan qoplash xususiyati har ikkala tajriba guruhidagi sigirlarda yaxshi bo'lgan. Bunda I tajriba guruhidagi Polsha seleksiyasiga mansub sigirlar kam farq bilan ijobiy ko'rsatkichlarga erishishgan.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Абрампальский Ф.Н. Оценка типа телосложения коров и его связь с молочной продуктивностью. Ж. «Зоотехния», Москва, №10, 2005, с. 2-3.
2. Абылкасымов Д., Вахонева А., Сударев Н. Тип телосложения и продуктивное долголетие молочных коров. Ж. «Молочное и мясное скотоводство», №7, 2010, с. 12-15.
3. Анафасиева А.И. Молочная продуктивность коров симментальской породы отечественной и австрийской селекции. «Молочное и мясное скотоводство», №5, 2007, с. 28-29.
4. Айсанов З. Определение производственных типов крупного рогатого скота молочных пород. Ж. «Молочное и мясное скотоводство», №1, 1998, с. 29-30.